

316.01
Л84

М.П. ЛУКАШЕВИЧ, Ф.Ф. ШАНДОР

СОЦІОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ВИДАВНИЦТВО "КАРАВЕЛА"

М. П. ЛУКАШЕВИЧ, Ф. Ф. ШАНДОР

СОЦІОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

*Навчальний посібник
для студентів
вищих навчальних закладів*

Київ 2017

ББК 60.55
Л 84

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ІПКДСЗ України
30 грудня 2008 року, протокол № 7*

Рецензенти:

М. І. Михальченко,

член-кор. НАН України, доктор філософських наук, професор

І. І. Мигович,

доктор філософських наук, професор

В. І. Судаков,

доктор соціологічних наук, професор

Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф.

Л 84 Соціологія соціальної роботи: Теорія і практика. Навчальний посібник - К.: Каравела, 2017. -212 с.

Автором розділа 3 є Лукашевич О. М., канд. психол. наук, доцент.

ISBN 978-966-2229-97-4

Соціологія соціальної роботи як наукова галузь ще досить молода і перебуває в стадії становлення. Відбувається процес визначення, оформлення і уточнення змісту основних сутнісних ознак і характеристик, понятійно-категоріального апарату, що описують цю галузь соціологічних знань. Продовжується уточнення визначення соціології соціальної роботи як науки і навчальної дисципліни, яке представлено у вітчизняних та зарубіжних джерелах з соціальної роботи та соціології. Автори спозиціювали соціологію соціальної роботи як галузеву соціологічну теорію середнього рівня, яка, притаманними їй соціологічними методами, досліджує соціальний феномен соціальної роботи в сукупності його проявів: соціальної діяльності і поведінки людини у сфері соціальної роботи соціальних груп і організацій, соціальної системи соціальної роботи і її інституалізації, менеджменту та самоменеджменту соціальної роботи.

Для студентів фаху соціальний захист і соціальна робота, соціологів та соціальних працівників. Для тих, хто працює в галузі соціології та соціального забезпечення.

ББК 60.55

© Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф., 2017

© Лукашевич О. М., 2017

ISBN 978-966-2229-97-4

© Видавництво «Каравела», 2017

ЗМІСТ

<u>Розділ 1.</u> Соціологія соціальної роботи як галузь науки.....	5
1.1. Соціологія соціальної роботи: об'єкт, предмет і методи дослідження.....	5
1.2. Функції та понятійно-категоріальний апарат соціології соціальної роботи.....	12
1.3. Місце соціології соціальної роботи і системі соціологічних знань.....	17
<i>Резюме</i>	20
<i>Запитання для самоконтролю</i>	21
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	22
<u>Розділ 2.</u> Виникнення і розвиток соціології соціальної роботи.....	23
2.1. Основні підходи щодо дослідження еволюції соціології соціальної роботи.....	23
2.2. Зародження та розвиток соціології соціальної роботи в системі соціологічних знань.....	28
2.3. Еволюція соціологічних ідей в рамках соціальної роботи.....	54
2.4. Соціалізаційний контекст еволюції та соціальної роботи.....	62
<i>Резюме</i>	80
<i>Запитання для самоконтролю</i>	81
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	82
<u>Розділ 3.</u> Людина в соціальній роботі.....	83
3.1. Суб'єкт-суб'єктні відносини в соціальній роботі.....	83
3.2. Біопсихосоціальний підхід до розуміння людини.....	85
3.3. Соціальні статуси та ролі людини.....	88
3.4. Професійні ролі соціальних працівників.....	93
<i>Резюме</i>	100
<i>Запитання для самоконтролю</i>	101
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	101
<u>Розділ 4.</u> Соціальна діяльність у сфері соціальної роботи.....	103
4.1. Уявлення про соціальну діяльність та соціальну роботу як її різновид.....	103
4.2. Потреби як спонуки соціальної діяльності у соціальній роботі.....	107
4.3. Методи, рівні та технології соціальної роботи.....	111
<i>Резюме</i>	118
<i>Запитання для самоконтролю</i>	118
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	118
<u>Розділ 5.</u> Соціальні групи в сфері соціальної роботи.....	120
5.1. Визначення та диференціація груп у соціальній роботі.....	120

5.2. Групи потенційних клієнтів соціальної роботи.....	123
5.3. Різновид груп, що формуються у процесі групової соціальної роботи.....	126
5.4. Мережі та громади в соціальній роботі.....	130
<i>Резюме</i>	133
<i>Запитання для самоконтролю</i>	134
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	134
<u><i>Розділ 6.</i></u> Соціальні організації в сфері соціальної роботи.....	135
6.1. Сучасні уявлення про організацію.....	135
6.2. Механізми побудови організацій.....	138
6.3. Типологія організацій у соціальній роботі.....	141
<i>Резюме</i>	148
<i>Запитання для самоконтролю</i>	149
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	149
<u><i>Розділ 7.</i></u> Інституціоналізація соціальної роботи.....	150
7.1. Соціальні інститути та інституціоналізація як ключові поняття соціології.....	150
7.2. Становлення соціальної роботи як соціально-культурного інституту.....	155
7.3. Процеси деінституціоналізації у сучасній соціальній роботі.....	159
<i>Резюме</i>	161
<i>Запитання для самоконтролю</i>	161
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	161
<u><i>Розділ 8.</i></u> Менеджмент соціальної роботи.....	163
8.1. Сутність і структури менеджменту соціальної роботи.....	163
8.2. Принципи менеджменту соціальної роботи.....	168
8.3. Самоменеджмент соціальної роботи: сутнісні ознаки.....	174
<i>Резюме</i>	178
<i>Запитання для самоконтролю</i>	178
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	179
<u><i>Розділ 9.</i></u> Методологія і технології соціологічного дослідження соціальної роботи.....	180
9.1. Методологія соціологічних досліджень соціальної роботи.....	180
9.2. Методика і техніка соціологічних досліджень соціальної роботи.....	185
9.3. Соціологічний аналіз та його використання в соціальній роботі.....	200
<i>Резюме</i>	208
<i>Запитання для самоконтролю</i>	210
<i>Список використаної та рекомендованої літератури</i>	210